YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO
16 päivänä tammikuuta 1974 *

Asiassa 166/73,

jonka Bundesfinanzhof on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa riita-asiassa

Rheinmühlen-Düsseldorf, Düsseldorf-Holthausen,

vastaan

Einfuhr- und Vorratsstelle für Getreide und Futtermittel, Frankfurt/Main,

ennakkoratkaisun ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan toisen kohdan tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti R. Lecourt, jaostojen puheenjohtajat A. M. Donner (esittelevä tuomari) ja M. Sørensen sekä tuomarit R. Monaco, J. Mertens de Wilmars, P. Pescatore, H. Kutscher, C. Ó Dálaigh ja Lord Mackenzie Stuart,

julkisasiamies: J. P. Warner,
kirjaaja: A. Van Houtte,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

tuomion

1 Bundesfinanzhof on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 14.8.1973 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 4.9.1973, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksiä siitä, perustetaanko 177 artiklan toisessa kohdassa "tuomioistuimille, joiden päätöksiin saa hakea muutosta, täysin rajoittamaton oikeus saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi" vai onko sen nojalla katsottava, että "kyseinen artikla ei vaikuta valtionsisäisen oikeuden sääntöihin, joiden mukaan ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten oikeudellinen arviointi on ensin mainittuja tuomioistuimia sitova ja jotka estävät näin laajan oikeuden".

Ennakkoratkaisupyyntöä koskevasta päätöksestä ilmenee, että kysymys on esitetty menettelyssä, joka on pantu vireille Hessisches Finanzgerichtin sellaista päätöstä vastaan, jossa tämä pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan neuvoston asetuksen N:o 19 säännöksiä (EYVL 1962, s. 933), jotta se voisi ratkaista asian, joka oli palautettu sen käsiteltäväksi muutoksenhakutuomioistuimesta eli Bundesfinanzhofista, joka oli purkanut Finanzgerichtin aiemman päätöksen.

Koska Finanzgerichtin pyytämä tulkinta koskee sitä, ovatko ne perusteet yhteisön oikeuden mukaisia, joilla Bundesfinanzhof oli purkanut sen aiemman päätöksen, on tarkasteltava, eikö se, että *Finanzgerichtsordnung*in 126 pykälän 5 momentti, jonka mukaan ylemmän tuomioistuimen palautuspäätöksessä esitetty oikeudellinen arviointi sitoo tuomioistuinta, johon asia on palautettu, estä alempaa tuomioistuinta esittämästä ennakkoratkaisukysymystä yhteisöjen tuomioistuimelle.

2 Perustamissopimuksen 177 artikla on olennaisen tärkeä sen turvaamiseksi, että perustamissopimuksella luotu oikeusjärjestys koskee koko yhteisöä, ja artiklan tarkoituksena on varmistaa, että yhteisön oikeudella on kaikissa olosuhteissa samat oikeusvaikutukset kaikissa yhteisön jäsenvaltioissa.

Vaikka 177 artiklalla pyritään täten ehkäisemään eroavaisuudet kansallisia tuomioistuimia velvoittavan yhteisön oikeuden tulkinnassa, sillä pyritään myös varmistamaan yhteisön oikeuden soveltaminen antamalla kansalliselle tuomioistuimelle mahdollisuus eliminoida vaikeudet, joita saattaisi aiheutua siitä edellytyksestä, että yhteisön oikeudelle on annettava täysi vaikutus jäsenvaltioiden oikeusjärjestelmissä.

Tämän vuoksi yksikin aukko tällä tavoin järjestetyssä järjestelmässä kyseenalaistaisi perustamissopimuksen määräysten ja johdetun yhteisön oikeuden tehokkuuden.

Perustamissopimuksen 177 artiklan määräyksiä, jotka mahdollistavat sen, että kaikki kansalliset tuomioistuimet erotuksetta voivat saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi ennakkoratkaisukysymyksen katsoessaan, että kysymys on ratkaistava, jotta se voisi antaa asiassa päätöksen, on arvioitava tätä taustaa vasten.

3 Perustamissopimuksen 177 artiklan määräykset velvoittavat kansallista tuomioistuinta ja mahdollistavat artiklan toisen kohdan mukaisesti sen, että kansallinen tuomioistuin voi pyytää yhteisöjen tuomioistuinta antamaan tulkintaa tai pätevyyttä koskevan ratkaisun.

Kyseisessä artiklassa annetaan kansallisille tuomioistuimille mahdollisuus, ja tarvittaessa asetetaan niille velvollisuus, pyytää ennakkoratkaisua, jos tuomioistuin omasta aloitteestaan tai asianosaisten pyynnöstä toteaa, että oikeudenkäyntiasian ratkaisemiseen liittyy artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu seikka.

Tästä seuraa, että kansallisilla tuomioistuimilla on erittäin laaja harkintavalta saattaa asia yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, jos ne katsovat, että niiden käsiteltävänä olevassa asiassa on kysymys sellaisten yhteisön oikeuden säännösten tai määräysten pätevyyden tulkinnasta tai arvioinnista, joiden suhteen niiden on tehtävä päätös.

4 Näistä toteamuksista seuraa, että kansallinen oikeussääntö, jonka mukaan ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen oikeudellinen arviointi on sellaisia tuomioistuimia sitova, joiden päätöksiin saa hakea muutosta, ei aiheuta sitä, että nämä tuomioistuimet eivät voisi saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi yhteisön oikeutta koskevia tulkintakysymyksiä, joissa on kyse tällaisesta oikeudellisesta arvioinnista.

Asia olisi toisin, jos sellaisen tuomioistuimen, jonka päätöksiin saa hakea muutosta, esittämät kysymykset olisivat asiallisesti samoja kuin sellaisen tuomioistuimen jo esittämät kysymykset, jonka päätöksiin ei saa hakea muutosta.

Sen sijaan tuomioistuimella, jonka päätöksiin saa hakea muutosta, on oltava vapaus saattaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi aiheelliseksi katsomiaan kysymyksiä, jos se katsoo, että ylemmän oikeusasteen tuomioistuimen tekemästä oikeudellisesta arvioinnista johtuen sen olisi annettava yhteisön oikeuden vastainen ratkaisu.

Jos tuomioistuimet, joiden päätöksiin saa hakea muutosta, olisivat sidottuja voimatta saattaa asiaa yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi, yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta antaa ennakkoratkaisu ja yhteisön oikeuden soveltaminen tuomioistuinjärjestelmien kaikilla tasoilla estyisivät.

5 On siis vastattava, että kansallinen oikeussääntö, jonka mukaan ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten oikeudellinen arviointi on tuomioistuimia sitova, ei yksin aiheuta sitä, että nämä tuomioistuimet eivät voisi saattaa asiaa 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Oikeudenkäyntikulut

6 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneelle Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi.

Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla,

ottaen huomioon oikeudenkäyntiasiakirjat,

kuultuaan esittelevän tuomarin kertomuksen,

kuultuaan Euroopan yhteisöjen komission ja Rheinmühlen-yhtiön esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen ratkaisuehdotuksen,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 177 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan talousyhteisön tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan ja erityisesti sen 20 artiklan,

ottaen huomioon Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on ratkaissut Bundesfinanzhofin 14.8.1973 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

Kansallinen oikeussääntö, jonka mukaan ylemmän oikeusasteen tuomioistuinten oikeudellinen arviointi on tuomioistuimia sitova, ei yksin aiheuta sitä, että nämä tuomioistuimet eivät voisi saattaa asiaa 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

Lecourt Donner Sørensen Monaco Mertens de Wilmars

Pescatore Kutscher Ó Dálaigh Mackenzie Stuart

Julistettiin Luxemburgissa 16 päivänä tammikuuta 1974.

A. Van Houtte
kirjaaja

R. Lecourt
presidentti